

20714

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 11.12.2024

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Suriye İç Savaşı Suriye hükümeti ve Suriye'deki iç isyancılar arasında başlayan, sonrasında Irak ve Şam İslam Devleti, El Nusra ve bazı grupların da katıldığı; son dönemde ise Rusya, İran, Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye ve İsrail gibi dış güçlerin de sınırlı ve düzenli olarak dâhil olduğu çatışmalardır. Gösteriler 15 Mart 2011'de başlamış ve Nisan 2011 tarihinde ülke çapında yayılmıştır.

Nisan 2011 tarihinde Suriye Ordusu eylem ve ayaklanmaları bastırmak için görevlendirilmiş ve askerler ülke genelinde göstericiler üzerine ateş açmıştır. Aylarca süren askerî kuşatmaların ardından gösteriler silahlı isyanlara dönüşmüştür. Çoğunlukla firari askerler ve sivil gönüllülerden oluşan muhalif güçler, merkezi bir liderlik olmaksızın isyana başlamışlardır. Ülke genelindeki hemen hemen her kasaba ve şehirde yaşanan çatışmalar asimetrik savaş niteliğindedir.

13 yıllık çatışma sürecinin sonunda 8 Aralık 2024'te isyancı güçler başkent Şam'ı ele geçirmiş ve 61 yıllık Baas Rejimi çökmüştür. 2011'de nüfusu 22 milyon olan ülkede, 13 yılda 600 binden fazla kişi hayatını kaybetmiş, yaklaşık 6,5 milyon Suriyeli ülkemiz başta olmak üzere birçok ülkeye göç etmek zorunda kalmıştır.

Bu kapsamda 2011 yılının Mart ayından itibaren Suriye Arap Cumhuriyeti'nin vatandaşları Türkiye'ye uluslararası koruma bulmak amacıyla gelmiştir. 2012 ve sonrasında ülkemiz bu durumdan etkilenen Suriye vatandaşları için 'açık kapı' politikası izlemiş ve bu kişilere 'geçici koruma' sağlanmıştır. Türkiye 10 şehirde kurulan 26 geçici barınma merkezinde 250 bini aşkın Suriyeli yabancıya ev sahipliği yapmıştır. Bunun dışında geçici barınma merkezlerinde olmayan ve resmî açıklamalara göre sayıları 3 milyonu geçen geçici koruma altında bulunan Suriyeliler ile 250 bin civarı geçici koruma kapsamında bulunan ve Türk vatandaşı olan Suriye uyruklu kişi bulunmaktadır.

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunun 91 inc maddesinin 'geçici koruma' hükmü şu şekilde düzenlenmiştir; '(1) Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara geçici koruma sağlanabilir. (2) Bu kişilerin Türkiye'ye kabulü, Türkiye'de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye'den çıkışlarında yapılacak işlemler, kitlesel

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

20714

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

hareketlere karşı alınacak tedbirlerle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon, merkez ve taşrada görev alacak kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerinin belirlenmesi, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.'

Bu kapsamda geçici koruma yönetmeliğinin 11 inc maddesi; '(1) Bakanlık, geçici korumanın sona erdirilmesi için Cumhurbaşkanı'na teklifte bulunabilir. Geçici koruma, Cumhurbaşkanı kararıyla sonlandırılır. (2) Cumhurbaşkanı, sonlandırma kararıyla birlikte; a) Geçici korumayı tamamen durdurarak geçici korunanların ülkelerine dönmelerine...karar verebilir.', şeklinde ifade edilmiş ve geçici koruma yönetmeliğinin 42 inc maddesinde gönüllü geri dönüş ile ilgili şu hükümlere yer verilmiştir; '(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yabancılardan gönüllü olarak ülkesine dönüş yapacaklara gerekli kolaylık gösterilir ve imkânlar ölçüsünde destek sağlanabilir. (2) Genel Müdürlük, gönüllü geri dönüş çalışmalarını, ilgili ülke makamları, kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde planlayabilir, proje ve program hazırlayabilir ve uygulayabilir...(4) Gönüllü geri dönüş işlemlerinin uygulanmasına dair usul ve esaslar ile gönüllü geri dönüş yapanlara sağlanabilecek yardımlar Genel Müdürlük tarafından belirlenir ve valilikler tarafından uygulanır.'

Bu bağlamda;

1. Baas Rejiminin düştüğü 8 Kasım tarihi itibarıyla kaç Suriyeli sığınmacı geri dönüş yapmıştır? Bu sığınmacıların kaç geçici koruma kapsamında bulunan ve Türk vatandaşları olan Suriye uyruklu kişilerden oluşmaktadır? Söz konusu haklar nasıl devam ettirilecektir? Bu hususta bir çalışmamız var mıdır?
2. Geçici Koruma Yönetmeliğinin 11 inc maddesini uygulamaya yönelik bir planınız var mıdır? Söz konusu hükümlerin uygulanması bakımından Cumhurbaşkanlığına teklifte bulunmayı düşünüyor musunuz?
3. İlgili yönetmelik kapsamında geri dönüş sürecine yönelik Bakanlığınız tarafından hazırlanan ve göç idaresi marifetiyle uygulamaya alınacak bir geri dönüş eylem planınız var mıdır? Gönüllü geri dönüş çalışmalarını ilgili ülke makamları, kamu kurum ve kuruluşları ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği içinde planlama, proje ve program hazırlama ve uygulamaya yönelik bir hazırlığınız var mıdır?
4. Gönüllü geri dönüşlerin teşvik edilmesi, geri dönüş sürecinin denetim ve güvenliğinin sağlanması bakımından bir çalışmanız bulunmakta mıdır? Bu hususta ilgili diğer paydaş bakanlıklarla bir görüşmeniz var mıdır?
5. Göç İdaresi Başkanlığının, oluşması muhtemel bu iş yükünün yürütülmesi bakımından yeterli kurumsal kapasiteye ve hareket kabiliyetine sahip midir? Bu husustaki ihtiyacı karşılamaya yönelik mevcut durumu değerlendirme ve destek mekanizmaları oluşturma anlamında bir hazırlığınız bulunmakta mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA